

Paragraf 161

Ärendenummer KS2023/763

Tillämpning och uppföljning av analys av koldioxidbudget

Kommunstyrelsens arbetsutskotts förslag till beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott lämnar över ärendet till kommunstyrelsen utan eget ställningstagande.

Sammanfattning

De politiska beslut som tas idag kommer prägla Enköping, och förutsättningarna för kommunens invånare, under en mycket lång tid framåt. I en god långsiktig planering, hållbar över tid, analyseras och värderas sociala och ekologiska tillgångar tillsammans med den ekonomiska styrningen. Om vissa aspekter inte innefattas i beslutsunderlagen så kommer beslutet spegla den ofullständigheten. Enköpings förtroendevalda har efterfrågat modeller och underlag som stödjer dem i beslutsfattandet för helheten. Mot bakgrund av denna politiska efterfrågan måste Enköping utveckla och förändra sitt sätt att styra och utföra sitt uppdrag. Först då får hållbarhetsarbetet genomslag och börjar skapa värde i beslutskedjor och resultat.

Ett viktigt ekologiskt målområde är minskad klimatpåverkan på väg mot klimatneutralitet. Via Viable Cities skriver Enköping varje år ett klimatkontrakt med staten för att utveckla kommunens, och i förlängningen nationens och samhällets, klimatarbete. Via Viable Cities har kommunen också sedan två år tillbaka en koldioxidbudget, en form av databas. Koldioxidbudgeten är för närvarande kommunens bästa verktyg för att avgöra hur Enköpings geografiska område ska kunna minska sin klimatpåverkan. Genom en årlig analys av budgetens data identifieras Enköpings svagheter och utmaningar uppdelat på olika sektorer så som exempelvis "inrikes transporter - personbilar" och "industri och byggsektorns arbetsmaskiner".

I samband med att analysen tas fram kan tjänstepersoner ge förslag på åtgärdsområden som både har potential att ge en god effekt och som ligger inom kommunen rådighet. Två viktiga faktorer att ta hänsyn till om Enköping ska lyckas. Analysen blir därmed ett sätt att konkretisera abstrakta klimatutmaningar och översätta dem till något begripligt som kan vägleda förtroendevalda och tjänstepersoner i beslut och avvägningar.

Genom att tydligt koppla analysen av koldioxidbudgeten till kommunens ordinarie arbete med verksamhetsplanering och uppföljning säkerställs att klimat- och hållbarhetsarbetet ger avtryck i alla delar av kommunens verksamhet och på alla nivåer. Via verksamhetsplaneringen når hållbarheten även systemprocesserna budget- och investering som är viktiga möjliggörare. När hållbarhet systematiskt bakas in i den grundläggande styrningen så kan vi säga att hållbarhet finns i "kommunens DNA".

Ett övergripande kommungemensamt mål som diskuterats är att Enköping ska efterleva det av Sverige signerade Parisavtalet. Det skulle innebära att Enköping behöver minska sina klimatutsläpp med 13,3 % per år fram till år 2045. Den storleken ger en vägledning om hur nyckeltal exempelvis skulle kunna formuleras.

Mål, nyckeltal, planering och uppföljning ska följa den gällande styrmodellen. För att lyckas fullt ut kommer ytterligare modeller och rutiner behöva utvecklas i vardagen så att arbetet underlättas.

Ekonomiska konsekvenser

Beslut om planering, analys och uppföljning av klimatpåverkan innebär inga direkta ekonomiska konsekvenser utöver värdet av den tid som tjänstepersoner och förtroendevalda behöver lägga för att uppdatera sig kring det nya nuläget. Det är rimligt att anta att välinformerade förtroendevalda och tjänstepersoner bidrar till att kvaliteten i underlag och beslut ökar, vilket i sin tur leder till minskade kostnader.

Sociala och miljömässiga konsekvenser

En god planering och uppföljning som omfattar klimatperspektivet är avgörande för att få kraft i kommunens ekologiska hållbarhetsarbete. Som ett etablerat kunskapsunderlag har analysen dessutom goda förutsättningar att bidra till samordningsvinster mellan alla hållbarheter och med det lokala näringslivet och landsbygdsperspektivet.

Ur ett barnperspektiv är ett samhälle som utvecklas "inom planetens gränser" att föredra. Det är barnen som riskerar att förlora mest om inte klimatarbetet startar på allvar och de har mest att tjäna på en omställning.

Yrkanden

Kristjan Valdimarsson (SD) yrkar att en ekonomisk analys görs innan beslut tas i ärendet, då kostnaden för kommunen måste belysas.

Peter Book (M) och Jesper Englundh (S) yrkar avslag till Kristjan Valdimarssons (SD) yrkande.

Beslutsgång

Ordförande konstaterar att det finns två yrkanden till förslag till beslut och ställer dessa mot varandra. Ordförande finner att kommunstyrelsens arbetsutskott beslutar enligt Peter Books (M) och Jesper Englundhs (S) yrkande.

Beslutsunderlag

Rapport, Analys av Enköpings koldioxidbudget 2023 och förslag på utvecklingsområden 2023-05-26

PP-presentation, Koldioxidbudgetens årshjul och koppling till styrmodell, 2023-11-10

Databas, Nuläge - Enköpings koldioxidbudget www.climatevisualizer.com

Beslutsunderlag, Uppdragsbeskrivning AP1. Avsnitt 4. Preciserade produktmål

DP1.4 Koldioxidbudget, styrning via klimatkontraktet", 2022-02-09.

Viable cities klimatkontrakt version 2022
